

I L U S T R I R A N I
S L O V E N E C
. T E D E N S K A . P R I L O G A . S L O V E N C A .

Leto VI

4. maja 1930

Štev. 18

Spomladanski motiv iz Kranjske gore (cvetoči nagnoj)

(Foto Skerlep, Ljubljana.)

Hrvaški kmetje v Belgradu. Dne 22. aprila je prispelo v Belgrad 1950 hrvaških kmetov, deloma funkcionarjev bivše Radičeve stranke, da se poklonijo kralju. Slika nam kaže sprevod kmetov z bivšim poslancem in podpredsednikom HSS, Karlom Kovačevićem (X) na čelu.

Franc Lavtižar
šolski nadz. v p., predsednik Vincencijske
konference in požrtvovalni delavec na
polju krščanske dobrotelosti, ki je umrl
25. p. m., star 56 let.

Bolgarska in jugoslovanska nogometna reprezentanca. Kljub politični napetosti, ki je vladala vsa zadnja leta med obema bratskima državama, se vendarle na obeh vedno živeje pojavlja potreba po čim večjem medsebojnem zblizjevanju in pomirjevanju. Tako sta odigrali 6. aprila tudi obe nogometni reprezentanci tekmo v Belgradu, ki je končala z rezultatom 6 : 1 v prid naših.

Zgoraj na levi v krogu: Desetletnica ljubljanskega velesejma. Letos obhaja ta važna slovenska gospodarska institucija svoj jubilej, ki ga proslavi s tem, da se vrši letos velesejem še v izredno povečanem obsegu. Slika nam kaže dosedanji pogled od glavnega vhoda, ki bo pa letos popolnoma izpremenjen.

Ob 10 letnici Glasbene Matice v Celju. Letošnjo pomlad praznuje 10 letnico svojega obstoja ena najodličnejših celjskih kulturnih institucij, to je tamošnja Glasbena Matica, ki je dosegla pod vodstvom svojega ravnatelja Sancina že jako lepe uspehe. Svoj jubilej je proslavila s sijajno uspelimi koncerti. Zgornja slika nam kaže matični godalni orkester z dirigentom g. Sancinom (X) in predsednikom g. dr. Orožnom (XX) v sredini; slika na desni nam pa kaže Matični dijaški mešani pevski zbor s pevovodjo g. C. Pregljem (X) in ravnateljem g. Sancinom v sredini.

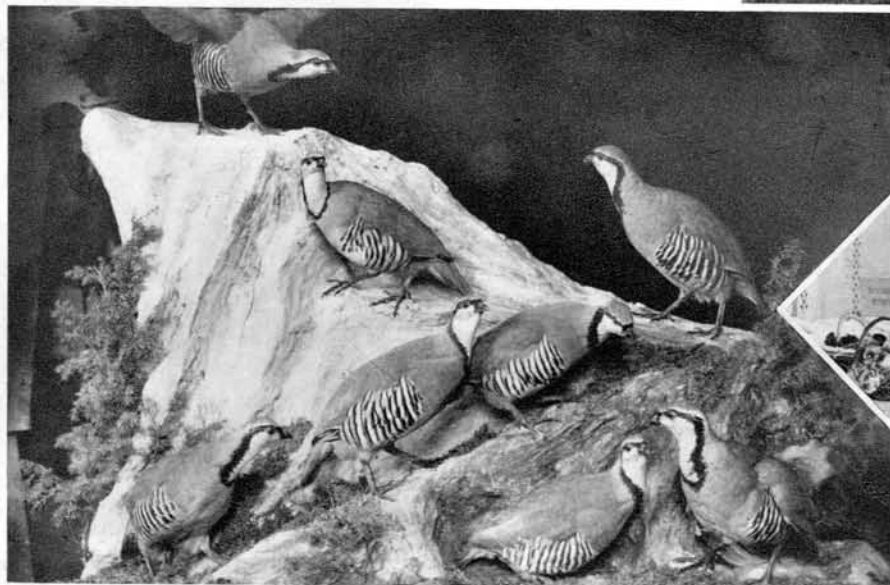

Domači cerkveni pevski zbor z župnikom Kociperjem, učiteljico Praprotnikovo in organistom v ospredju.

Na desni: Župnišče v Pernicah (1040 m n. m.), zgoraj na levi osnovna šola.

Z naše severne meje. V hribovju ob slovensko-avstrijski meji najdemo še vedno vrste obmejnih vasi, ki žive skoro popolnoma pozabljene od ostale Slovenije in so tudi v prosvetnem pogledu še jako zapuščene. Taka je tudi župnija Pernice, ki leži 1040 m visoko v hribih in šteje 400 prebivalcev, okoli 100 jih je pa pripadlo pri razmejitvi Avstriji. Zaradi pomanjkanja duhovnikov že dlje časa nima lastnega duhovnika in spada zato cerkveno v poltretjo uro oddaljeno župnijo Ojstrica nad Dravogradom. Do pred kratkim je bila župnija popolnoma zapuščena, nedavno je pa prišla tja učiteljvat ga, Praprotnik, ki je z izredno pridnostjo in požrtvovalnostjo položila prve temelje organiziranega krščanskega prosvetnega dela.

Zgoraj na levi:

Iz priprav za veliko gozdarsko lovsko razstavo, ki se bo vršila meseca avgusta v Ljubljani in ki bo po svojem obsegu, kakor tudi po svojih pestrih in vsestranskih zanimivostih presegala vse slične, kar se jih je vršilo doslej v naši državi. Naša slika nam kaže skupino kotorn (skalnih jerebic), ki jih pošlje na razstavo mostarsko lovsko društvo. (Foto Herfort.)

Zgoraj na desni: Pogled na del razstave, ki se je vršila ob zaključku lepo uspelega tečaja v Prevaljah. Tečaj se je priredil na pobudo tamošnjega prosvet. društva.

Moštvo S. K. Maribor, ki si je tudi letos osvojilo prvenstvo mariborskega okrožja. Danes igra to moštvo prvenstveno tekmo s prvacom ljubljanskega okrožja, »Ilirijo«, za prvenstvo Slovenije.

Na desni:

Moštvo drž. nogometnega prvaka »Hajduka« iz Splita, ki je igralo 12. in 13. p. m. v Ljubljani z »Ilirijo« (njeno moštvo je na levi strani slike). Končala se je tekma z rezultatom 1 : 0 v korist »Hajduka«.

Pogled na Dubrovnik, sedež dubrovnjske škofije.

Na levi:
škofijska palača v Dubrovniku.

Nadžkofijska katedrala v Baru.

Na levi:
Dr. Josip M. Carević, dubrovnjski škof.

Znamenita škofijska katedrala sv. Blaža v Dubrovniku.

Jugoslovanski katoliki episkopat (II. del)

Nadžkofija Bar sega še v apostolske čase in njen ordinarij nosi naslov srbskega primasa že od početka XI. stol. Sedaj obsega nadškofija le Črno goro v mejah pred balkansko vojno (12 župnij s približno 30.000 katoličani), dočim 6 župnij, ki so pripadle Črni gori še ni pripojenih navedeni nadškofiji in se zgodi to šele s konkordatom.

Nadžkofija Zagreb. Na njenem današnjem ozemlju je obstajala že v rimski dobi škofija Sisek, ki pa je za časa preseljevanja narodov propadla in tamonje prebivalstvo je bilo podrejeno splitskemu nadškofu, ki je nosil tudi naslov »primas Hrvške«. L. 1093. je bila nato ustanovljena v Zagrebu nova samostojna škofija, l. 1852. pa povzdignjena v nadškofijo, kateri so podrejene še škofije v Djakovu, Križevcih in Se-

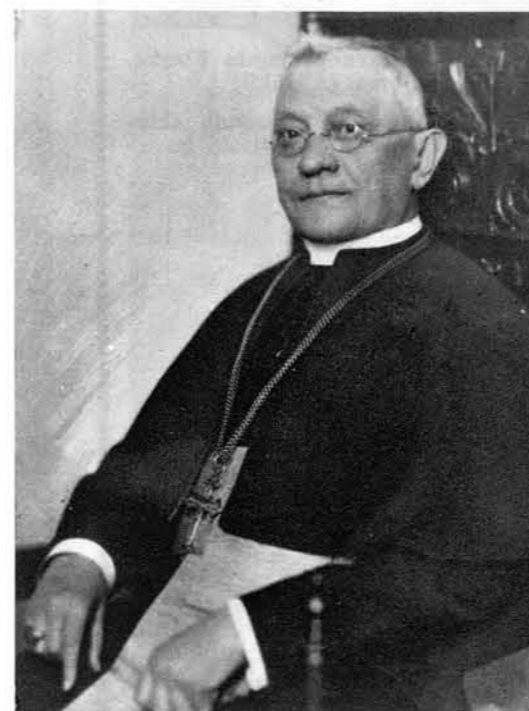

Dr. Nikola Dobrečić, nadškof barski (Črna gora) in primas srbski.

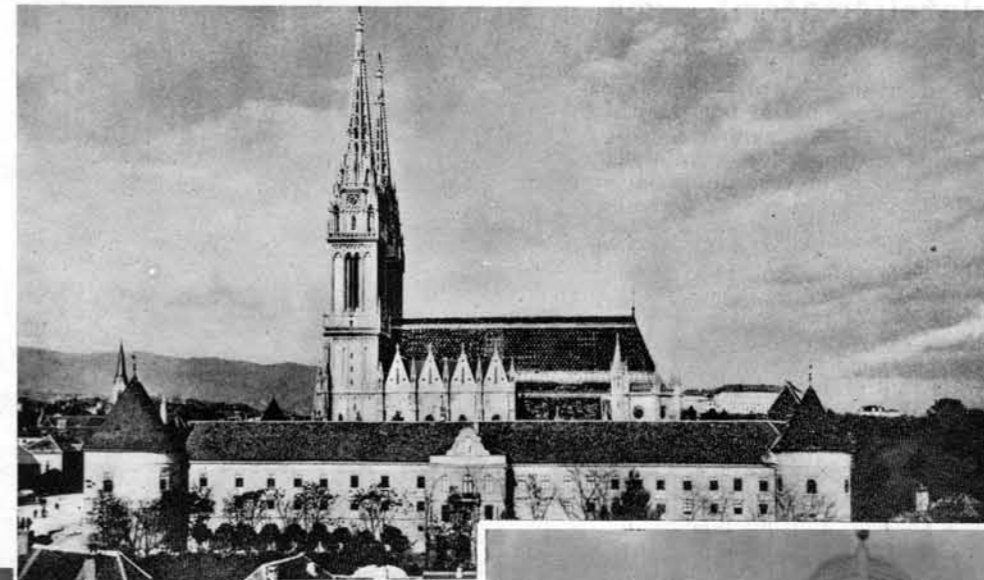
nju. Zagrebška nadškofija šteje okroglo 1.600.000 vernikov in 660 duhovnikov.

Škofija Dubrovnik je naslednica škofije v bližnjem Cavtatu, ki je obstajala že v 3. stol. po Kr. r. L. 1828. je bila dubrovnjska škofija združena s stonsko in korčulsko ter podrejena zadrski nadškofiji. Obsega 5 dekanatov (Dubrovnik, Ston, Pelješac, Cavtat in Korčula) s 70.000 verniki in 70 duhovniki v dušnem pastirstvu.

Škofija Hvar. Do 12. stol. je pripadalo njeno ozemlje splitski nadškofiji, ko je pa otok pripadel l. 1144. skupaj z Visom in Bračem Benečanom, je bila tu ustanovljena samostojna škofija za navedene otoke. Podrejena je zadrski nadškofiji. Obsega 8 dekanatov s 65.000 verniki in 80 duhovniki.

Dr. Ante Bauer, nadškof zagrebški in metropolit hrvaški.

Pogled na zagrebško stolnico in nadškofijsko palačo.

Na desni:
Katedrala sv. Jakoba v Šibeniku.

Škofijska palača v Šibeniku.

Katedrala v Šibeniku, krasno delo pozne gotike in renesanse, ena najlepših dalmatinskih cerkva.

Dr. Jeronim Mileta, škof šibeniški.

Na desni:

V deželi tisočerih jezer

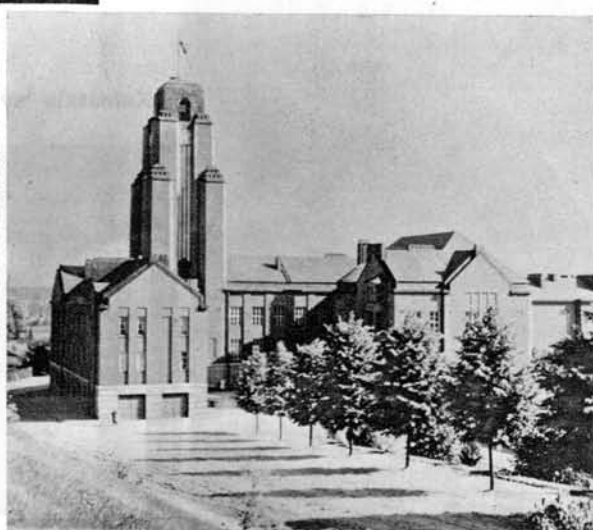
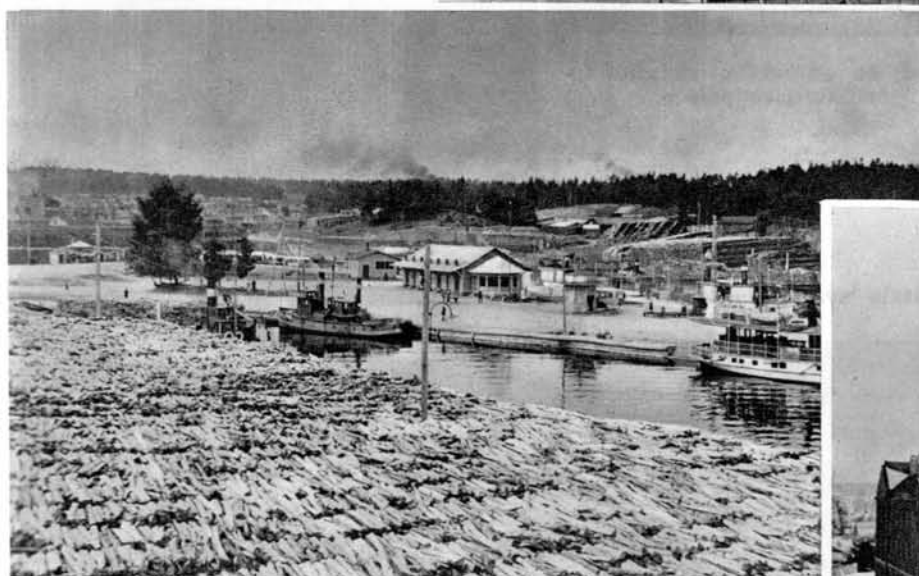
Tako nekako nazivajo Finsko, dasi je samo večjih jezer okoli 38.000, manjših je pa dobesedno — neštevilno. Prav nič ni lepa ta dežela, pač pa jako zanimiva. Nepregledna nižina, tuintam valovito nizko hribovje, le v severozapadnem delu nekoliko višje (1254 m). Južni del pokrivajo jezera in brezkončni gozdovi, ki se proti severu izgublajo v laponsko močvirje in tundre, večidel zamrznjene.

Dežela je zato razmeroma revna. Njeno bogastvo je les, vse druge potreščine mora uvažati. Glede na to je tudi prebivalstvo naseljeno jako redko; komaj 3¼ milijona duš, dasi je za polovico večja od Jugoslavije. Dobrih 10 % tvorijo Švedi, ostali so pa Finci, sorodni Madžarom. Finska skoraj ne pozna vasi v našem zmislu, temveč le

Pogled na luko glavnega mesta Finske, Helsingfors (Alsinkij).

Na levi: Pogled na del ogromnih skladišč lesa v Tempere, glavni finski izvozni laki za les.

Spodaj:

Severni jeleni, glavno bogastvo Laponcev pri iskanju hrane pozimi.

posamezno stoječe kmetiške dvore, postavljene na redkih rodovitnih poljih ob rekah in jezerih. Vse stavbe so izključno le lesene in celo v mestih so začeli šele v zadnji dobi graditi večje stavbe iz kamnja.

Vsa severna tretjina dežele je skoro neobljudena, le nekaj tisoč Laponcev živi tu svoje borno življenje. Je to narod na najnižji stopnji civilizacije v Evropi.

Kdor se podrobneje zanima za Finsko, temu toplo priporočamo velezanimivo delo »Finland«, ki ga je napisal izborni poznavalec Finske, Schrepfer, izšla je pa bogato ilustrirana knjiga v znanem Herderjevem založništvu v Freiburgu.

Nova mestna hiša v Lahte, primer modernega finskega stavbarstva.

Spodaj:

Laponska rodbina pred svojo kočjo.

Spodaj na desni: Pogled na finski kmetiški dvor.

Na desni: Madžarski ministr. predsednik grof Bethlen (X) se je mudil pred veliko nočjo vnovič v Rimu, kjer je razpravljajal med drugim tudi z Mussolinijem. Ob tej priliki so bili madžarsko-italijanski odnosi še poglobljeni in vse kaže, da bo v bodoče madžarsko politiko usmerjala še bolj nego doslej — Italija.

Spodaj: K Gandhijevemu gibanju. Sengupta, župan največjega indijskega mesta Kalkute, prihaja iz 10dnevnega zaporja, ker je vzpodbujal svoje someščane k odporu proti Angležem. Pred zapori ga je pričakovala ogromna množica rojakov in ga burno pozdravljala.

Spodaj: Jutranje vaje na dvorišču sovjetske vojašnice. Po razsulu carske armade so sovjeti začeli takoj z organizacijo nove rdeče armade, ki po številu ne zaostaja za carsko in tudi oborožena je najmodernejša, toda sodbe o njeni bojni sposobnosti so najrazličnejše. Posebno pozornost obračajo dobremu izurjenju v streljanju. Naša slika nam kaže strelne vaje na dvorišču rdeče vojašnice.

Na levi: Pogled na pokrajino staroveškega Ktesifona, kjer so zadnja leta uspešno kopali nemški znanstveniki. V ozadju južni del Sasanidske palače.

Spodaj: Najmodernejši belgijski topovi.

Abesinska cesarica Zauditu, ki je vladala od l. 1916., je pred kratkim umrla, nasledil jo je pa bratranec Ras Tafari. Zauditu je bila hči slavnega Menelika, ki je l. 1896. tako strašno potolkel Italijane pri Adui.

siva

rjava

zelena

oranžna

rdeča

lila

ultramarin

temnorjava

violetna

modra

temnorjava

lilarjava

Českoslovaške jubilejne znamke izdane ob priložnosti desetletnice obstoja republike (l. 1928) in 80 letnice predsednika T. G. Masaryka. Na prvi seriji so upodobljene razne znamenite stavbe in pokrajine (Praga, Velehrad, Brno, Tatra itd.), druga pa prinaša Masarykovo sliko po fotografiji, ki jo je določil predsednik sam. Vse so tiskane z bakrotiskom na bel papir.

modra

črna

A. Derental:

12

Singapurska krasotica

Povest

Zato pa je bilo znano, da se je Kiersten pozneje malo, pred vojno, zapletel v drugo mučno, skrivnostno zgodbo. Sicer se Rahmanov nikoli ni zanimal za to stvar in tudi ni vedel, kako je prav za prav bilo. Slišal je samo, da stvar ni prišla pred sodišče, ker so se vojaški krogi bali z javno razpravo omadeževati ugled gardnega polka. A Kiersten je moral zapustiti službo in je kmalu nekam izginil... Šele leta 1914. se je zopet oglasil: pričela se je vojna in je iz inozemstva prosil, da bi mu dovolili, vrniti se v svoj polk. Prošnja je bila odbita. Potem je vstopil kot prostovoljec v francosko vojsko. Iz redova je pozneje radi svoje hrabrosti napredoval do častnika. Naposled se je sam prijavil za neko nevarno poizvedovanje na makedonski fronti in — kakor je stalo v francoskem uradnem poročilu — ob tej priložnosti izginil brez sledu... Rahmanov se je spomnil vsega tega in je zopet čutil neko čudno, neumljivo, nagonsko zadrego. Prav tako nerodno se je počutil tudi pred leti, ko je srečal istega Kierstena v popolnoma drugačnih razmerah. A veselilo ga je vendar, da ga kdorkoli spominja na nekdanje lepe čase. Res bi marsikoga rajši srečal kakor Kierstena, a kaj za to, ko pa že toliko časa ni imel nobene prilike pomisliti na preteklost...

Ko se je naposled prikazal Kiersten sam, v beli obleki — je Rahmanov začudeno opazil, da se ni prav nič izpremenil v teku vseh zadnjih burnih let. Videl je isti ravnodušni, suhi obraz, ki ni bil ne mlad in ne star, iste pristrižene rdečkaste brke in prazne, mrzle oči nedoločene barve... Preden je prišel do Rahmanova, je spotoma še zaklical nekaj italijanskih besed debelemu gospodarju. Ta mu je prikimal od točilnice in se tako nasmehnil, kakor zna to storiti kvečjemu vzradoščen povodni konj. Nato je Kiersten prijazno dvignil dlan desne roke, kakor

to storijo na odru španski bikoborci, da odzdravi onima dvema Špancema, ki sta poprej izzivala Rahmanova.

»Predolgo ste čakali? Malo sem se zakasnil. Oprostite! Po gledališču imam vedno strašno dolgočasno umivanje. Ta nesrečna črna barva se mi tako zajé v obraz, da se mi potem vedno le mukoma posreči vzpostaviti svojo osebnost!« Naročil je malajskemu natararju, ki je prihitel k mizici, navadne »rain-bow's«, in prisedel bliže k Rahmanovu: »Dovolite mi neskromno vprašanje: ali imate vi tu, v Singapuru, kak posel ali pa samo potujete po svetu?«

»Tukaj izvajam moderne plesne v kavarni 'Niagari',« je odgovoril Rahmanov.

Kiersten se je nasmehnil. Njegov trenutni smehljaj mu ni razmaknil ust in mu je samo spačil obraz. »Ah, tako! Vaša nekdanja nadarjenost Vam je torej prav prišla! Ali se še spominjate novoletnega plesa pri Slivinskih? S kakšno vneto ste vodili ples! Še mi, kvartači, smo morali na plan! Jaz, žalibog, nisem bil nikoli nadarjen za to lepo umetnost. Pri tem nimam sreče! No, in vi — ali nastopate pod lastnim imenom ali ste si nadeli kak gledališki priimek in je ta že po svetu zaslovel?«

Rahmanov je medlo zamahnil z roko. »Čemu bi mi bil gledališki priimek? Saj se mi ni treba bati, da bo kdo obsojal moj sedanji poklic!«

»A vaš stric, vaša teta? Vsi vaši sorodniki?«

»Vse je končano! Nimam nikogar in ničesar več na svetu!«

Kiersten je zdaj pazno pogledal Rahmanova: »Kaj pa Rusija?«

»Tudi Rusije ni več. Vsaj zame ne. Nekoč je bila Rusija, ki sem jo ljubil in dobro poznal. Zdaj pa je ostal samo prazen prostor. Druga Rusija, tista, ki pride pozneje, mi bo tuja. Kako bi imel rad ono, česar nisem videl in ne poznam? Ne, z Rusijo sem sklenil vse račune.«

»Ampak, toliko sem čital o vas. Odlikovali ste se v Sibiriji v meščanski vojni. Bili ste med tako zvanimi 'belimi voditelji'. Ali je mogoče? Ali smatrate zdaj, da je bilo vse, kar ste počeli zoper boljševike, samo zabloda?«